

(1)

Les relacions entre el Papat i Catalunya a la segona meitat del segle XV

I. L'ambient de l'època. Les forces del Renaixement, expandides des del segle XIII, envaeixen el torn de la cultura europea. No és un canvi solament artístic i cultural, és una força compacta que s manifesta tot camp. Aquesta força desenvolupa energies dormides d'alguns pobles; d'altres s'hi adapten; algunes institucions varien en crisi. I remou, precisament, que s'oposin a aquesta força, admetent el protagonisme d'aquesta de la nova manera d'acció.

Examinem-los:

II. El Papat: El Papat mitjà del segle XIV bastant decadent. Entem l'any de la plenitud de Focenc III i del jubileu de 1300. El papat Cisme d'Occident. El papat es troba amenaçat vers per heresia conciliarista i pel desenvolupament Anglaterra Navinats (Pragmàtica sanció de Bourges, lèria del dret de patronat, etc).

També amenaçat dogma. Els Wicleff i altres fan tegeu una crítica de l'Anglaterra, desenvolupant precedents pregone crisi que serà nequeu protestant.

A més va l'la canvi a seguir. Hi ha una reforma eclesiàstica? Quina partituda insentimental respecte a la nova cultura humanista? A mitjan segle XV no s'veu clar: d'un costat, admet d'uns el seu residu, a la Curia, al terrible Lorenzo Valla; d'altre, Nicolaus de Cusa: una aproximació al platonisme, al modernat simbolisme llatí, etc.

A més, hi han perill urgent: el lere, per exemple. Carquida Constantinoble. Itàlia amenaçada. El septe el recull alfons V^a.

III. Catalunya. Examinem la Catalunya del regle XV. Un poble de gran religiositat. El problema del jueu i, volent tot, dels encenss, s' minim.

El unvellu de Barcelona en favor sment davant Inquisicio.

Criso s' falsa quantitat religios que son adoraels catalans. Reliquis putades de lluny, com pels que van a Fontaraga, com dues de Paris Egipte que cap 1460 arriben ent Joan II

Tambe s' malta devocio a la Verge. En davant Joan II que s' publi- queu nombroses pragmatiques defena Inmaculada Concepcio. D'aquesta devocio se'n beneficia Verge de Montserrat. No s' que alahores monastir estigue molt ferent espiritualment. Caldre reforma de Cio new per fer lo tornar embranzida. Pero la devocio hi s': viatgers no s' oblideu parlar hi, en Muntyes a final XV. També testament delfin IV deixà diners per construir rebault a Verge.

Pero apant religiositat, un poble que, com Papat, també vaic le seu camí. S' ha parlat esgotament permatu economia Catalunya per impo- nicio Frankamars. No en fem massa cas. Hi han signe de gran vitalitat, malgrat el plany del bisbe Margant a Cortes de Barcelona de 1454. El que no sap es on va.

en l'interm: la burca puteu domini ciutat Barcelona
els remences lliuben amssequis llibertat personal
els notels s' parben en en bandidols, com Pallars i Cardena

Respecte a la monarquia: s' preguenten en els pates al magnanim. No ho veuen clar, hi he di crepancis fins al final del regnat. Pero despres, com he dit Marinscu, ca- talans figuren arrece al estat d'ell.

III. Calixte III. Preciament Alfons ho portat a papat a Calixte III.

Un Borja. Però, en el fons, un català. A Roma s'equen en malparlers, es refereixen sempre al exerrat predominani del català. I, en part, demeu raó. Se parla; els familiars, entre el qual Roderic; el favor aut. Momen Rius un n'he parlat de tot el qui en tucien jantit.

Per aquest català-valencià tampoc compre política Alfons IV. quan mont gran problema successió Nàpols. Alfons hi deixa un fill, tinent, i a Joan, Aragó. Per qui? Midei. Equilibrao pot, ita- liane oantipatia al germe? Calixte III s el qui fa més opnicí. Hi han d'interistir Joan II per emirari. Però decide de autuació sfora sobre Nàpols a influència catalana.

IV. Alexandre Pius II. Piccolomini. L'home de Siena, del P'ntenichio, de la Croada contra el turc i de l'humanisme. Autic conciliarista quanyat coma papat Martí V.

Aquest papa practica una política benvolent respecte a País mirança aragonesa. Soluciona pas Nàpols i, a més, dema palra n'impatia Joan II: li envia una d'or

a més: augmenta cap croada contra turc.

Caus. Cursi de manua.

Tothum un sfora.

Potencialitat manna catalana:

vitaman servei Florencia

sfora i Nàpols ajut cf. Senora.

Però Joan II no accepta. Fou una defugida causa cristiandad i Catalana, que tothum havia de pagar cara. Que hauria estat Cata- lunya a Mediterra i Mitria Napat ni Joan II va a Constantinoble i'veng fent un Lepante un segle abans?

Malgrat això, Pius II entrima protegir-lo, decidint-se per ell. És el moment Torbacins. Després príncep de Viana, ata captura Lleida, capitulació de Vilafranca i l'imperi rei no poden entrar a principat. País país entrima intranquil. Joan II vigila fins tot romans, on veu troba hi enus. S'aixequen enemes. Guerra inevitable. Talhor, Pius II aixeca punxa feta a catalan Joan. Perquè aquesta actitud?

Seu dubte, hi hem de veure ma

Gratit

Joan Margarit. L'estudien molts penes: Tate, Sobrequés, Rubió.

Persona ~~no~~ important. Trobat del Pau. Després estudis Bolonya. Encarrega a l'icolumni? Retorn i bisbat Elma. Missió a Calisto III i Manuel? En la protecció Joan II per Pius II veuen la seva mà. A Lleida ~~veuen~~ l'uni gran català manté fidelitat Joan II. "Cosa s'han vist un mai no podien sospitar se". Potser ell hi feu quelcom.

Sixte IV. Mort Pius II. Una nova política. L'incident del Mediterrani s'autora amb presència Anjou a Catalunya. Sixte IV vacil·la.

Seu requeris Joan II missió Unes (1461) | delmes per aplicas rebells.
bisbe de Tenc (1468) | reprimir desens el crítica

Sixte IV fa vells arde i manté independència Provença i Aragó.

Moment culminant 1468. Caranent ^{Joan} Joan II. Emancipitat

Joan II s'anon. Demana butlle. En octubre trobem dansa missiva per Unes. No ho acceptem. En casen nota resens arquebisbe ^{Toledo} Sarago

Innocenci III. El tomba Roderi Borja. La guerra s'acanta farr

Joan II. Alhor, ve Borja amb butlle i reconciliació. S'acaba període guerra civil i pot florir non orde.

Quies e' aquest nou ordre? Pen arat e' veure quia e'. Motivs
guerra de Ferrar. Actitud Ferrar II. Papal e' troba davant monarquia
que veu catolica, però li barana pas.

Mentis tant, Catalunya de aparix problemes internacional. Apr
altre man pertes regnes: la Inquisicio, les lletres americanes, i donen
en ferms Carilles. Mont Marquail, 1482, i fi etapa.

